

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK HİZMETLERİ BİRİMİ
HASTANE ETİK KURULYÖNERGESİ

AMAÇ

Madde 1

Bu Yönergenin amacı; Hacettepe Üniversitesinde verilen sağlık hizmetleri sırasında karşılaşılan etik sorunların hasta-hekim ilişkisine müdahale etmeden tartışılacağı etkin bir başvuru mekanizması oluşturmak, hasta haklarına ilişkin karar süreçlerinin iyileştirilmesini sağlamak, hasta merkezli sağlık hizmeti sunumunu geliştirmek, herkesin hasta haklarından faydalanabilmesinde, hak ihlallerinden korunabilmesinde ve gerektiğinde hukuki korunma yollarını fiilen kullanabilmesinde yol gösterici olmak, kurumun etik kodlarının uygulanmasını sağlamak ve hastalara, hasta yakınlarına ve sağlık çalışanlarına yardımcı olmak, biyoetik/klinik etik alanında danışmanlık vermek üzere kurulan Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Hastane Etik Kurulunun çalışma usul ve esasları ile Kurula yapılacak başvuruların usul ve esaslarını düzenlemektir.

KAPSAM

Madde 2

Bu Yönerge Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Hastane Etik Kuruluna yapılacak başvuruların usul ve esasları ile Kurulun çalışma usul ve esaslarını kapsar.

DAYANAK

Madde 3

Bu Yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4

Bu yönergede geçen;

Üniversite: Hacettepe Üniversitesi'ni,

Senato : Hacettepe Üniversitesi Senatosunu,

Rektör : Hacettepe Üniversitesi Rektörünü,

Etik Kurul : Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Hastane Etik Kurulunu,

Sağlık Hizmetleri Birimi: Hacettepe Üniversitesine bağlı olarak sağlık hizmeti sunan hastaneler ile diğer sağlık kuruluşlarının yönetim ve koordinasyonundan sorumlu olan birimi,

Yönetim Kurulu Başkanı : Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu Başkanını,

Sağlık Çalışanları: Hacettepe Üniversitesine bağlı olarak sağlık hizmeti sunan hastanelerde çalışan tüm akademik, idari ve sözleşmeli personeli,

Biyoetik: Etikle canlılık bilimlerinin kesiştiği çalışma alanı, biyomedikal alanda ortaya çıkan değer sorunlarını konu eden, tartışan ve araştıran disiplinler arası alanı,

Klinik Etik: Tanı-tedavi süreçlerinde ve hasta bakımında ortaya çıkan etik sorunların belirlenmesi ve etik ikilemlerin çözümlenmesi ile ilgilenen etik çalışmaları,

Etik İkilem: Belirli bir durumda her birinin farklı bir değeri koruduğu bilinen eylemlerin tümünü birden gerçekleştirmenin olanak dışı olması nedeniyle ortaya çıkan açmazları,

Etik kodlar: Etik açıdan 'doğru' bir etkinliğin kurallarını ve ilkelerini yapısal bir bütün olarak ortaya koyan metinleri ifade eder.

ETİK KURULUN OLUŞUMU

Madde 5

Etik Kurul üyeleri Yönetim Kurulu Başkanını tarafından görevlendirilir. Etik kurul üyelerinin alanında deneyim sahibi olması, geçmişinde etiğe aykırı, kanıtlanmış davranışı bulunmaması ve Üniversite personeli olması zorunludur.

Etik Kurul;

1. Bir Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu temsilcisi
2. Tıp etiği ve/veya tıbbi biyoetik konusunda uzman bir öğretim elemanı,
3. Halkla İlişkiler Biriminde görevli bir personel
4. Üç klinisyen hekim
5. Bir hemşire
6. Bir Psikiyatrist
7. Bir Adli Tıp Uzmanı
8. Sağlık hukuku alanında tecrübeli bir hukukçu
9. Bir Sosyal hizmet uzmanı olmak üzere toplam 11 üyeden oluşur.

Kurul üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi dolan üyeler Yönetim Kurulu Başkanı tarafından tekrar görevlendirilebilir. Kurul toplantılarına mazeretsiz olarak üst üste üç defa katılmayan üyenin üyeliği sona erer. Kurul üyeliğinden çekilme ya da üyeliğin düşmesi Yönetim Kurulu Başkanı onayının kişiye tebliği ile yürürlüğe girer. Herhangi bir nedenle boşalan üyelik için kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye görevlendirilir.

ETİK KURULUN TOPLANMASI

Madde 6

Etik Kurul üyeleri ilk toplantıda kendi aralarından bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir Kurul raportörü seçerler. Başkanın yokluğunda çalışmalar başkan yardımcısının yönetiminde yürütülür.

Etik Kurul, Başkanın daveti üzerine ayda bir kez ve üyelerinin en az üçte ikisinin katılımıyla toplanır. Kararlar katılan üyelerin salt çoğunluğu ile alınır. Eşitlik halinde başkanın oyu yönünde karar alınır.

Toplantı günü, saati ve gündemi toplantıdan en az bir hafta önce üyelere başkan tarafından yazılı olarak bildirilir. Etik Kurul olağan toplantıların dışında, başvuru yoğunluğu ya da acil bir konu nedeniyle başkan tarafından olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

ETİK KURULU'NUN GÖREV ve YETKİLERİ

Madde 7

Etik Kurulun kararları tavsiye niteliğindedir, taraflar için bağlayıcı değildir. Mesleki bağımsızlığa müdahale anlamı taşımaz.

Etik Kurul kararlarını yürürlükteki mevzuat, evrensel kurallar ve mesleki değerleri dikkate alarak verir.

Etik Kurulun görevleri şunlardır:

- a- Aydınlatılmış hasta onam formlarının yeterli / uygun biçimde hazırlandığını belirlemek,
- b- Karar verme yeterliği olan hastaların klinik olarak gerekli olduğu düşünülen tedaviyi reddettiğinde yapılması gerekeni belirlemek,
- c- Belli bir olayda mesleki gizliliği ve/veya hasta mahremiyetini korumak için alınması gereken tutumu belirlemek,
- ç-Bulaşıcı hastalık, aile içi şiddet, cinsel sömürü gibi durumlar hasta sırrı olarak öğrenildiğinde yapılması gerekeni belirlemek,
- d- Belli bir olayda hekim haklarının neler olduğunu belirlemek,
- e- Hastanın güvencesi ve/veya var olan geri ödeme politikaları gereksinim duyduğu tanı veya tedavi hizmetini almasına yetmediğinde yapılması gerekeni belirlemek,

- f- Yardımcı üreme teknikleri, prenatal testler, genetik tedaviler gebeliğin sonlandırılması, bedensel ve zihinsel engelli yeni doğanların tedavisi gibi tıbbi girişimlerin neden olabileceği etik sorunlarda görüş bildirmek,
- g- Terminal dönemdeki hastaların tedaviyi reddetmesi veya yarıda kesmesi, yoğun bakım birimlerinde tedaviye başlanmaması, yaşam desteğinin sonlandırılması, bitkisel hayat ve beyin ölümü gibi durumların yarattığı etik sorunlarda görüş bildirmek,
- ğ- Sunulacak hizmetin işlevselliği ve yaşamın niteliğine katkısı tartışmalı olduğunda / Tıbbi girişim yararsız olduğunda izlenecek yola ilişkin görüş bildirmek,
- h- Hastaya kötü prognoz ve tıbbi gerçeğin söylenmesi ve benzeri konularda yaşanabilecek etik ikilemlerin çözümüne yardımcı olmak amacıyla biyoetik/klinik etik yönünden danışmanlık hizmeti vermek,
- ı-Hasta hakları ile hasta-sağlık çalışanı ilişkileri ile ilgili konuları etik ilke ve kurallar çerçevesinde incelemek ve görüş bildirmek

ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASLARI

Madde 8

Etik Kurul, kendisine iletilen başvuruları detaylı olarak inceler, gerekli araştırmayı en kısa sürede yapar ve karar verir. Bu süre iki ayı aşamaz. Etik Kurul, araştırmalarını gizlilik içinde yürütür. Kararlar oy birliği veya oy çokluğu ile verilir. Karara katılmayan üyelerin karşı oy gerekçeleri, kararın altına yazılır. Etik Kurul kararlarını ilgililere yazılı olarak bildirir ve Yönetim Kurulu Başkanlığına bilgi olarak sunar.

Etik Kurul araştırdığı veya incelediği konuyla ilgili olarak her türlü yazılı evrakı, dosyayı Yönetim Kurulu Başkanlığı aracılığıyla ilgili birimden isteyebilir, gerekiyorsa ilgili kişilerle konuşabilir, kişilerin sözlü ya da yazılı görüşlerine başvurabilir.

Etik Kurul kendisine yapılan başvuru üzerine bir üyesini konuyu incelemek, gerekli verileri toplamak üzere görevlendirir. Bu üye yapacağı çalışmayla ilgili tüm bilgi, belge ve izlenimlerini kurula aynen aktarır.

Etik Kurul gerekli görmesi halinde gündemindeki bir konu ile ilgili olarak kurul üyesi olmayan kişi/kişileri sözlü görüşünü almak üzere kurula davet edebilir gerekli gördüğü

hallerde her bir değerlendirme dosyası için usulüne uygun bir değerlendirme komisyonu kurulması, uzman veya danışman incelemesi ve görüşüne başvurulması yoluna gidebilir.

Etik Kurulun sekreteryaya hizmetleri Yönetim Kurulu Başkanlığına bağlı birimlerce yürütülür. Etik Kurula başvuru evrakı, yapılan incelemeye ilişkin bilgi, belge ve tutanaklar, Etik Kurul raporları ve kararları ile Etik Kurul tarafından yapılan her türlü yazışma, resmi yazışmalara ilişkin evrakların muhafaza usul ve esasları çerçevesinde kanun ve yönetmeliklerde öngörülen sürede Yönetim Kurulu Başkanlığı evrakı olarak saklanır.

Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış bulunan uyuşmazlıklar hakkında Kurula başvuru yapılamaz. İnceleme sırasında yargı yoluna gidildiği anlaşılan başvuruların işlemi durdurulur.

ETİK KURULA BAşVURU

MADDE 9- Etik Kurul bu Yönergenin yürürlüğe girmesinden sonra en geç dördüncü toplantısına kadar başvuru koşulları ve usulleri ile ilgili form ve kılavuzları hazırlar ve duyurur. Başvurular yazılı olarak Sağlık Hizmetleri Yönetim Kurulu Başkanlığına yapılır.

şekil şartlarına uygun yapılmış olan başvuru işleme konulur ve ilk toplantıda gündem maddesi haline gelir. Başvuru konusu olayın gerçekteşmiş olması halinde, başvuru süresi olayın gerçekteştiği veya öğrenildiği tarihten başlamak üzere iki aydır.

Etik Kurul, Yönetim Kurulu Başkanının talebine istinaden başvuru şartına bağlı olmaksızın da inceleme yapabilir.

GİZLİLİK İLKESİ

Madde 10

Etik Kurula yapılan başvurular, Etik Kurulun inceleme ve değerlendirme süreçleri ve kararları gizlidir. Kurulda görüşülen dosyalar gizlidir, hişbir şekilde üçüncü kişilere bilgi verilmez. Bilgi ve dosyalar ancak, resmi olarak talep edilmesi kaydıyla idari soruşturma yapan incelemeciye, adli mercilere ve mevzuat gereği verilmesi zorunlu olan kişi ya da kurumlara gizliliğe riayet edilerek verilir. Kurul yeleri gizliliğe riayet etmekle yükümlüdür.

YÜRÜRLÜK

Madde 11

Bu Yönerge Senato tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 12

Bu Yönerge hükümleri Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu Başkanı tarafından yürütülür.